

Ei-valkoisten representaatiot perhelehdissä

Eini Nyman

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Medianomi

Opinnäytetyö

2022

Tekijä(t) Eini Nyman
Tutkinto Medianomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Ei-valkoisten representaatiot perhelehdissä
Sivu- ja liitesivumäärä 33 + 5
<p>Tässä opinnäytetyössä tutkitaan ei-valkoisten ihmisten representaatioita perhelehdissä. Tutkimuskysymys on pilkottu kahteen: 1) Kuinka paljon ei-valkoisia henkilöitä sisältäviä kuvia ja lehtitekstejä eli representaatioita lehdistä löytyy? 2) Miten ei-valkoisista puhutaan? Puhutaanko heistä suomalaisina vai maahanmuuttajina? Avataanko heidän sukujuuriaan ollenkaan?</p> <p>Aineiston muodostavat perhemediat Meidän Perhe, Vauva ja Kaks Plus. Tarkasteluajaväli on maaliskuusta syyskuuhun vuonna 2020.</p> <p>Raportin tietoperustassa esitellään tutkimuksen kannalta keskeiset käsitteet kuten ei-valkoinen, POC eli person of color ja teoriaperinteitä, joista nämä käsitteet kumpuavat. Esittelen myös representaation käsitteen ja aiempaa mediatutkimusta aiheesta Suomessa.</p> <p>Menetelminä on käytetty sisällönerittelyä eli aineiston kvantifiointia ja diskurssianalyysia. Tässä tutkielmassa on siis laskettu kuinka paljon tekstuaalisia ja visuaalisia representaatioita eli kirjoitettuja lehtijuttuja ja valokuvia ei-valkoisista perhelehdistä löytyy seitsemän kuukauden aikana.</p> <p>Diskurssianalyysin keinoin tarkastellaan, miten ei-valkoisista puhutaan. Erityistä huomiota on kiinnitetty sukujuurien avaamiseen tai avaamattomuuteen, sillä Koko Hubaran mukaan sukujuurien kysyminen tai avaaminen toimii usein kiertotienä ihonvärin aukiselittämiselle. Lisäksi tarkastellaan, tuotetaanko teksteissä toiseuttamista esimerkiksi stereotypisoinnin, etnisen peilauksen tai erilaisuuden juhlinnan kautta.</p> <p>Kuvarepresentaatioita oli perhelehdissä huomattavasti enemmän kuin kirjoitettuja representaatioita eli lehtitekstejä. Kaiken kaikkiaan representaatioita oli kuitenkin vähän suhteessa valkoisten representaatioihin.</p> <p>Ainoastaan kahdessa lehtijutussa viidestätoista etnisesti muut kuin suomalaiset sukujuuret avattiin. Sekä sukujuuria avaavissa että avaamattomissa teksteissä löytyi kuitenkin myös toiseuttamisen tapoja. Valokuvista toiseuttamisen tapoja ei sen sijaan löytynyt.</p> <p>Johtopäätöksissä pohditaan, onko jonkinlainen diskurssinmuutos tapahtunut. Sukujuurien ja etnisen taustan avaaminen tai mainitseminen ei ole enää niin yleistä ainakaan niissä perhelehdissä, joita tutkin. Representaatiot ovat vielä kuitenkin vähäisiä. Aineisto on pieni, joten kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä ei siten voi tehdä. Lopuksi pohditaan myös jatkotutkimusideoita.</p>
Asiasanat Ei-valkoiset, POC, rodullistaminen, media, perhelehdet, representaatio

Tiivistelmä

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan ei-valkoisten ihmisten representaatioita perhelehdissä.

Tutkimuskysymys on pilkottu kahteen: 1) Kuinka paljon ei-valkoisia henkilöitä sisältäviä kuvia ja lehtitekstejä eli representaatioita lehdistä löytyy? 2) Miten ei-valkoisista puhutaan? Puhutaanko heistä suomalaisina vai maahanmuuttajina? Avataanko heidän sukujuuriaan ollenkaan?

Aineiston muodostavat perhemediat Meidän Perhe, Vauva ja Kaks Plus. Tarkasteluaikaväli on maaliskuusta syyskuuhun vuonna 2020.

Raportin tietoperustassa esitellään tutkimuksen kannalta keskeiset käsitteet kuten ei-valkoinen, POC eli person of color ja teoriaperinteitä, joista nämä käsitteet kumpuavat. Esittelen myös representaation käsitteen ja aiempaa mediatutkimusta aiheesta Suomessa.

Menetelminä on käytetty sisällönerittelyä eli aineiston kvantifiointia ja diskurssianalyysia. Tässä tutkielmassa on siis laskettu kuinka paljon tekstuaalisia ja visuaalisia representaatioita eli kirjoitettuja lehtijuttuja ja valokuvia ei-valkoisista perhelehdistä löytyy seitsemän kuukauden aikana.

Diskurssianalyysin keinoin tarkastellaan, miten ei-valkoisista puhutaan. Erityistä huomiota on kiinnitetty sukujuurien avaamiseen tai avaamattomuuteen, sillä Koko Hubaran mukaan sukujuurien kysyminen tai avaaminen toimii usein kiertotienä ihonvärin aukiselittämiselle. Lisäksi tarkastellaan, tuotetaanko teksteissä toiseuttamista esimerkiksi stereotypisoinnin, etnisen peilauksen tai erilaisuuden juhlinnan kautta.

Kuvarepresentaatioita oli perhelehdissä huomattavasti enemmän kuin kirjoitettuja representaatioita eli lehtitekstejä. Kaiken kaikkiaan representaatioita oli kuitenkin vähän suhteessa valkoisten representaatioihin.

Ainoastaan kahdessa lehtijutussa viidestätoista etnisesti muut kuin suomalaiset sukujuuret avattiin. Sekä sukujuuria avaavissa että avaamattomissa teksteissä löytyi kuitenkin myös toiseuttamisen tapoja. Valokuvista toiseuttamisen tapoja ei sen sijaan löytynyt.

Johtopäätöksissä pohditaan, onko jonkinlainen diskurssinmuutos tapahtunut. Sukujuurien ja etnisen taustan avaaminen tai mainitseminen ei ole enää niin yleistä ainakaan niissä perhelehdissä, joita tutkin. Representaatiot ovat vielä kuitenkin vähäisiä. Aineisto on pieni, joten kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä ei siten voi tehdä. Lopuksi pohditaan myös jatkotutkimusideoita.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Tutkimuskysymys.....	2
3. Käsitteet ja tietopohja.....	3
3.1. Rotu ja etnisyys	3
3.2. Rodullistaminen.....	4
3.3. Ei-valkoiset, ruskeat ihmiset vai POC:it?	5
3.4. Valkoisuus.....	6
3.5. Inklusiivinen suomalaisuus	6
3.6. Median representaatiot ja symboliset yleisöt.....	7
4. Aiempaa tutkimusta	9
5. Aineisto ja tutkimusmenetelmät.....	11
5.1. Aineistona perhelehdet.....	11
5.2. Tutkimusmenetelmät: sisällönerittelystä diskurssianalyysiin	12
5.3. Kuvien analyysimenetelmät	14
6. Analyysi	16
6.1. Ei-valkoisten representaatiot määrinä (sisällönerittely)	16
6.2. Representaatiot ja diskurssit.....	16
6.3. Sukujuuret ja entinen tausta avataan.....	17
6.3.1. Tapaus: Sparraaja – selviytymistarina	17
6.3.2. Tapaus: Lentoäiti – sukujuuret mainitaan ohimennen	20
6.4. Sukujuurilla ei ole merkitystä	21
6.4.1. Tapaus: Hassu ja sen isi – päähenkilö esitellään suomalaisena	22
6.4.2. Tapaus. Mitä kuuluu Javid – auttajan ja autettavan roolit.....	23
6.4.3. Tavalliset haastateltavat: lapsiperheiden vinkkijutut ja gallupit	26
6.4.4. Lyhyet julkkispalstat ja -uutiset.....	28
6.5. Yhteen kokoava kuva-analyysi	28
34	
Lähteet.....	32
Liitteet	34
Liite 1. Meidän Perhe- ja Vauva -lehden aineistot.....	34
Liite 2. Otteita Meidän Perhe- ja Vauva -lehtiaineistojen kuvista.....	35
Liite 3. Kaks Plus -verkkomedian aineistot.....	37

1 Johdanto

Kun aloitin opinnäytetyön hahmottelemisen, suunnitelmani oli tutkia, kuinka paljon perhelehdissä esiintyy juttuja maahanmuuttajista. Aineistoon tutustuessani havaitsin kuitenkin, ettei lehtijutuissa aina välttämättä avata henkilöiden taustoja. En voinut olla varma, ovatko henkilöt maahanmuuttajia vai suomalaisia.

Koska suomalaisuus on moninaistunut viimeisten vuosikymmenien aikana voimakkaasti, ymmärsin, ettei maahanmuuttajien representaatioiden tutkiminen ollut välttämättä enää edes mielekäästä (kts. myös Sene 2019, 5). Suomalaisia ovat yhä enenevässä määrin myös muut kuin valkoiset suomalaiset. Näin päätin sisällyttää aineistooni myös suomalaisia, joilla saattaa olla etnisiä juuria muualta, mutta joita ei voi kutsua muualta tulleiksi.

Suomalaisuuden uudelleenmäärittelystä onkin puhuttu viime aikoina yhä enemmän. Koko Hubaran vuonna 2017 ilmestynyt kirja *Ruskeat tytöt* herätti keskustelun ihonvärin ja suomalaisuuden suhteesta. Nyt keväällä ilmestynyt Koko Hubaran ja Mona Eidin yhdessä toimittama *Third Culture Kids*¹ jatkaa keskustelunavausta ja pohtii kolmen kulttuurin välimaastossa eläviä suomalaisia. Suomalaisuuden käsite on siis laajentumassa tai elämme sen suhteen murroskautta.

Myös puhe toisen polven maahanmuuttajista alkaa olla jo väistynyt. Mediassa ja julkisessa keskustellaan ensimmäisen polven suomalaisista² tai suomalaisista ilman lisäliitteitä. Päätin siksi tutkia aineistoani ei-valkoisuus -käsitteen kautta. Vaikka se on käsitteenä kömpelö, alleviivaava ja poisulkeva, sitä käytetään kriittisen rodun ja valkoisuuden tutkimuksen alalla. Termi tuo esille valtaasetelman, jossa valkoisuus käsitetään länsimaisissa yhteiskunnissa normina ja muu ihonväri on normista poikkeamisena (Rastas 2005, Dyer 1997). Pohdin myös People of color eli POC-käsitteen käyttöä, mutta sekään ei ole neutraali tai valtasuhteista vapaa. Se jakaa ihmiset värillisiksi tai värittömiksi. Todellisuudessa me ihmiset emme ole valkoisia tai mustia, värillisiä tai värittömiä, vaan ehkä lähempänä vaaleanpunaista, beigeä ja ruskean eri sävyjä. Tieteen kentillä käsitteet valkoinen ja ei-valkoinen tai POC-ihmiset ovat kuitenkin vakiintuneet käsitteiksi, joihin tässä opinnäytetyössä nyt käytän.

¹<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000008565433>

² Suomesta tuli koti / Maailman kuvalehti 1/2019

2. Tutkimuskysymys

Tässä opinnäytetyössä tutkin, miten ei-valkoisia ihmisiä representoidaan perhelehdissä. Pilkon tutkimuskysymyksen osiin:

1. Kuinka paljon ei-valkoisia henkilöitä sisältäviä juttuja ja kuvia lehdistä löytyy? (sisällönerittely)
2. Miten ei-valkoisista puhutaan? Puhutaanko heistä suomalaisina vai maahanmuuttajina? Avataanko heidän sukujuuriaan ollenkaan? (diskurssianalyysi)

Aineiston muodostavat Meidän Perhe- ja Vauva-lehdet sekä Kaks Plus -verkkojutut aikavälillä maaliskuu-syyskuu 2020. Koska Vauva-lehti ilmestyi yhteisnumerona kesä-heinäkuussa, on näitä lehtiä yhteensä vain kuusi, kun Meidän Perhe -lehtiä on seitsemän.

Ennen aineiston analyysia ja sen esittelyä, käyn lyhyesti läpi keskeisiä käsitteitä: mitä tarkoittaa ei-valkoinen, mitä merkitsee rodullistaminen ja mistä nämä käsitteet kumpuavat. Lisäksi käyn läpi miten aihetta on Suomessa tutkittu aiemmin. Käyn lyhyesti myös läpi millaiseen teoreettiseen viitekehukseen aihe ja tutkimuskysymykset nojaavat.

3. Käsitteet ja tietopohja

3.1. Rotu ja etnisyy

Rotu on poliittisesti arkaluontoinen termi ja osa tutkijoistakin karsastaa sitä. Biologisesti rotua ei ole olemassakaan, vaan se on pitkälti diskursiivinen eli sosiaalisesti tuotettu käsite, jonka merkitys on vaihdellut kautta ajan ja paikan (Hall 1999, 55). Suuri syy käsitteen karttamiselle on, että rotukäsitteen synty pohjaa rasismiin. Käsitteen historia ponnistaa 1800-luvun darwinismista ja kolonialismista. Tällöin syntyi kokonainen tieteenala, jossa etsittiin fyysisiä ja henkisiä eroja, jotka luokiteltiin hierarkkiseen paremmuusjärjestykseen (Pietikäinen 2002, 32-33). Näillä pseudotieteellisillä faktoilla perusteltiin siirtomaavaloituksia ja sata vuotta myöhemmin natsi-Saksan hirmutekoja. Tämä historiallinen aikakausi käsitti rodun biologisena ominaisuutena, ja siksi onkin tärkeää korostaa, että nykyään ymmärrämme, että se on sosiaalisesti tuotettu. Käyn tätä sosiaalista ja diskursiivista tuottamista läpi enemmän kappaleessa rodullistaminen.

Tutkimuksessa käsite rotu on usein korvattu esimerkiksi etnisyydellä tai kulttuurilla. Etnisyydellä tarkoitetaan sosiaalitieteissä yleensä ihmisryhmiä, joilla on yhteiset sukujuuret, mutta etnisyyttä voidaan rakentaa myös uskonnon, tapakulttuurin, kielen tai elämäntavan varaan. Etnisyys-sana liitetään usein vähemmistöihin, vaikka valtaväestökin edustaa jotain tiettyä etnistä ryhmää tai koostuu useammasta etnisestä ryhmästä. (Pöyhtäri 2014, 88, Sene 2019, 16). Ihonväri ei kuitenkaan määritä etnisyyttä samalla tavalla kuin rotu ja rodullistaminen.

Rotu-sanana välttämistä on perusteltu sillä, että näin emme tulisi uusintaneeksi sanan taustalla olevia oletuksia ja näin ylläpitäneeksi rasismia (Rastas 2005, 82). Angloamerikkalaisessa tutkimusperinteessä rotukäsitettä on kuitenkin käytetty sosiologian ja kulttuurintutkimuksen aloilla. Yhdysvalloissa vallalla oleva kriittinen rotututkimus (*black radical tradition*) määrittelee rodun Euroopassa syntyneeksi hierarkkiseksi käsitteeksi (Seikkula 2020, 29).

Kriittisen tutkimusperinteen mukaan rotu-sanalla on kuitenkin paikkansa. Sanaa välttelemällä häivyttämme sanan taustalla olevat valtarakenteet ja tulemme ylläpitäneeksi rakenteellista rasismia. Rotu-käsitteen avulla voidaan toisin sanoen tuoda näkyväksi rakenteellinen rasismi (Rastas 2005, 81–82). Esimerkiksi Yhdysvalloissa monissa virallisissa lomakkeissa saatetaan tiedustella henkilön etnistä alkuperää rotu (*race*) -sanalla (Sene 2019, 13).

Tutkimuksen ja yhteiskunnan kannalta tieto koetaan tärkeäksi siksi, että näin voidaan selvittää esimerkiksi afroamerikkalaisten sijoittumista vaikkapa työelämässä eli halutaan ymmärtää asukkaiden

eri sosioekonomista asemaa. Toisin sanoen, tilastoinnin avulla tehdään näkyväksi rakenteellinen rasismi.

Suomessa ja Pohjoismaissa on kuitenkin sekä tutkimuksessa että viranomaispuheessa omaksuttu näkemys, ettäroduista ei puhuta lainkaan, käsitteen historiallisen taakan vuoksi (Rastas 2005, 82). Osa tutkijoista puhuu rodun sijaan mieluummin rodullistamisesta tai rodullistetuista. Käsitteet tuovat paremmin esille sen, että rodullistaminen sosiaalisen toiminnan tuotos, eikä perustu biologisiin ominaisuuksiin (Miles 1994). Käytän myös itse mieluummin tätä käsitettä.

3.2. Rodullistaminen

Rodullistamisessa on kyse luokittelemisesta, erojen tuottamisesta ja erottelua seuraavasta eriarvoisuudesta (Rastas 2005, 86). Kuten jo edellä mainitsin rodullistaminen on sosiaalista toimintaa. Käsite tuo samalla esille hierarkian ja epätasa-arvoisen valtarakenteen, joka eri ihonvärin omaavien ihmisten välillä on. Rastas kutsuu (2005, 77) rodullistamista moderniksi rasismiksi: joillain ihmisillä on valta rodullistaa muita ihmisiä tai kulttuureita toisiin verrattuna.

Toki rodullistamista voidaan tehdä myös etnisen taustan tai kulttuurin perusteella. Esimerkiksi Suomessa rodullistettuja ovat myös monet valkoiset vähemmistöt kuten virolaiset, venäläiset ja saamelaiset (Horsti 2005, Hubara 2017, Rastas 2005)

Fassin kuvaa (2011, 422), että rodullistamiseen liittyy aina jonkin asteista toiseuttamista. Toiseus on sosiaalitieteissä käytetty käsite kuvaamaan valtahierarkioita. Esimerkiksi sukupuolentutkimuksessa käsitettä on käytetty kuvaamaan naissukupuolen toiseuttamista. Yhtä lailla kuin naiskirjailijoista tai naispresidenteistä puhutaan etuliitteineen, on tyypillistä, että esimerkiksi Yhdysvalloissa puhutaan ”mustista” kirjailijoista tai ”mustista” poliitikoista. Suomessa samankaltaisia ihonväriin viittaavia etuliitteitä harvemmin käytetään, mutta rodullistaminen tapahtuu usein hienovaraisemmin keinoin. Hubaran mukaan (2017, 19) sukujuurien kysyminen tai auki kirjoittaminen toimii myös eräänlaisena kiertotienä rodullistamiselle tai ”syyn” selvittämiseksi. (kts. myös Simola & Rastas 2008, 173).

3.3. Ei-valkoiset, ruskeat ihmiset vai POC:it?

Sopivan käsitteen löytäminen oli haastavaa. Kuten jo johdannossa mainitsin, valitsin kuitenkin teessä yleisesti käytetyn termin, vaikka muutkin vaihtoehdot houkuttelivat.

Käsite ei-valkoinen juontaa juurensa kriittisen rodun ja valkoisuuden tutkimuksesta. Samalla käsite heijastaa valta-asetelmaa länsimaisissa yhteiskunnissa: valkoinen on ikään kuin normi, värillinen poikkeava (Dyer 1997, 1–2).

Yhdysvaltalaisessa tutkimusperinteessä ei-valkoisista ihmisistä käytetään laajasti myös käsitettä POC eli person / people of color. Myös tämä termi tuo esille jonkinlaisen dualismin. Person of color merkitsee värillistä ja pitää sisällään ajatuksen, että ”valkoiset” olisivat ikään kuin värittömiä (Dyer 1997). Brittiläisessä tutkimusperinteessä käytetään puolestaan termiä BAME (Black, Asian and Minority), joka tarkoittaa afrikkalaistaustaisia mustia, aasialaistaustaisia, mutta myös muita vähemmistöjä. Nämäkään eivät ole täysin yhteneviä kategorioita, sillä POC-ihminen voi kuulua BAME-ryhmään, mutta kaikki BAME-ihmiset eivät sen sijaan kuulu POC-väestöön (Sene 2019, 14). Suomeen lyhenteet eivät ole vielä täysin vakiintuneet, mutta POC-käsitettä käytetään jo jonkin verran.

Koko Hubara (2017) lanseerasi teoksessaan *Ruskeat tytöt* käsitteen ”*ruskeat ihmiset*”. Se olisi mielestäni ollut varteenotettava käsite myös tähän opinnäytetyöhön, vaikkei se ole akateemiseen tutkimukseen vielä rantautunut tai ainakaan vakiintunut. Hubara kuvaa kaltaisiaan suomalaisia ”ruskeita” ihmisiä seuraavasti:

“Emme ole koskaan olleet maahanmuuttajataustaisia, emme ulkomaalaistaustaisia, emme ulkomaalaisia, emme toisen polven maahanmuuttajia, emme puoliksi suomalaisia, emme ristiverisiä, emme värillisiä, emme edes varsinaisesti ei-valkoisia. Nuo ovat muiden käyttämiä sanoja meistä, ei meidän käyttämiä sanoja itsestämme. (...) Ne eivät kuvaa meitä, vaikka niitä käydään yleisessä, meistä meidän ylitsemme käytävässä keskustelussamme.” (Hubara 2017, 18)

Ruskea ihminen olisi mielestäni vähemmän kömpelö kuin ei-valkoinen ja käsite kumpuaisi ei-valkoisen henkilön itsemäärittelystä. Samalla se olisi myös vähemmän ulossulkeva. Päätin kuitenkin käyttää opinnäytetyössäni akateemisesta maailmasta tuttuja käsitteitä.

3.4. Valkoisuus

Valkoisuuden voidaan ajatella edustavan valtaa ja etuoikeuksia. Valkoisuus on myös normi, jota vasten muita peilataan (Dyer 1997). Dyerin mukaan, valkoisuus tulisi myös tunnistaa väriksi, jotta valtasuhteita voidaan muuttaa. Raja valkoisuuden ja ei-valkoisuuden on toki välillä hankala vetää, mutta yleensä valkoisiksi ihmisiksi luetaan eurooppalaiset ihmiset ja heidän maailmalle levinneet jälkeläisensä (Rastas 2005, 85).

Richard Dyerin (1997, 19) mukaan jotkut valkoiset ryhmät määrittävät kuitenkin "valkoisemmiksi" kuin toiset. Esimerkiksi latinalaisten ja eteläeurooppalaisten valkoisuus on "vähemmän" turvattua tai itsestäänselvää, kuin vaikkapa anglosaksien ja pohjoismaalaisten, nykyään myös suomalaisten (Dyer 1997, 52, Sene 2019, 19).

Valkoisuutta onkin historian saatossa arvotettu ja luokiteltu hierarkkisesti, kuten esimerkiksi suomalaisten tai toisen maailmasodan aikana juutalaisten luokittelu valkoisuuden ulkopuolelle. Esimerkiksi natsi-Saksan aikaan suomalaiset luokiteltiin ei-valkoisiksi kielen perusteella. Toki samaan aikaan Suomessa tehtiin kovasti töitä, jotta suomalaiset nähtäisiin valkoisina eurooppalaisina. Suomalaisten "valkoistaminen" oli poliittinen projekti, jota pönkitettiin vahvistamalla eroja muun muassa suhteessa saamelaisiin. (Seikkula 2020, Kemiläinen 1998).

3.5. Inklusiivinen suomalaisuus

Sekä kansallisuus että identiteetti rakennetaan pitkälti suhteessa toiseen. Kansallisuus on sosiaalisesti ja diskursiivisesti tuotettu kuvitteellinen yhteisö, joten kansallisuuden rajat ovat häilyviä ja muuttuvia (Hall 1999, 47). Kyse onkin symbolisesta yhteenkuuluvuudesta.

Kansallisuuteen kuvitteellisena yhteisönä liittyy myös hyvin pitkälti valta. Kenellä on valta määrittää kuka suomalainen ja miltä sen tulisi näyttää? Suomalaisuus on ymmärretty hyvin pitkään valkoisena ja sitä on rakennettu pyrkimällä korostamaan eroja muihin.

Hubaran teos *Ruskeat tytöt* (2017) muutti aikanaan julkista keskustelua ihonväristä ja suomalaisuuskäsitteen ahtaudesta. Teoksessa Hubara määritteli suomalaisuutta ja sen suhdetta väriin uudelleen. Hän halusi tuoda näkyväksi myös "ruskeat" suomalaiset. Yhä useammat ei-valkoiset ihmiset kokevat olevansa täysin suomalaisia ja Sene (2019, 67) kutsuukin tällaista tarkastelukulmaa inklusiiviseksi suomalaisuudeksi.

Ei-valkoisten ihmisten määrää ei Suomessa tilastoida, joten esimerkiksi ei-valkoisten suomalaisten määrää on vaikea arvioida. Kuten jo edellä mainitsin, Tilastokeskus ei tilastoi asukkaitaan etnisyyteen liittyvin perustein. Tilastokeskus tilastoi ainoastaan ulkomaalaistaustaiset ja suomalaiset. Ulkomaalaistaustaiseksi määritellään ihminen, jonka molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on muualta. Jos vähintään toinen vanhemmista on Suomessa syntynyt, lasketaan henkilö suomalaistaustaiseksi (Tilastokeskus 2022). Hubara kutsuu (2017, 175) puutetta ”tilastolliseksi harhaksi”, sillä ei-valkoisia on Suomessa paljon enemmän kuin miltä tilastojen valossa näyttää. Hubaran mielestä (2017, 86) etnisyytilastoja voitaisiin kerätä, kysymällä ihmisiltä itseltään miten he identifioituvat. Samalla tulisi antaa mahdollisuus identifioitua moneen eri kansalliseen identiteettiin.

3.6. Median representaatiot ja symboliset yleisöt

Medialla on tärkeä rooli sosiaalisen todellisuuden luojana ja rakentajana. Myös julkisessa keskustelussa eli mediassa määritellään esimerkiksi, mikä on suomalaisuutta ja miltä sen tulisi näyttää. Ajatteluni nojaa sosiaaliseen konstruktivismiin eli ajatukseen, että todellisuus luodaan kielellisesti eli diskursiivisesti (Berger & Luckmann 1994).

Representaatio kytkeytyykin vahvasti todellisuuden diskursiiviseen luonteeseen. Seppäsen ja Väliiverrosen mukaan representaatio merkitsee (2013, 92) jonkin asian esittämistä sanallisten, äänellisten tai kuvallisten merkkien avulla eli toisin sanoen jonkin asian ”uudelleenesittämistä”. Tällaisia esityksiä media on täynnä. Representaatio kuvaakin samalla sekä median tuotosta että prosessia.

Median esitykset kuten kuvat, tekstit, videot tai puhe ovat representaatioita, jotka rakentavat todellisuutta aina myös jostakin näkökulmasta käsin. Esimerkiksi juttua kirjoittaessaan toimittaja nostaa aiheesta esille joitakin puolia ja jättää joitakin mainitsematta (em. 2013, 90).

Representaatiot vakiinnuttavat mielikuvia samalla kun ne tuottavat tietoa esittämistään asioista. Esimerkiksi etnisyyden representaatiot voivat joko palvella vallankäyttöä ja vahvistaa vakiintuneita käsityksiä tai sitten kyseenalaistaa niitä.

Dyerin mukaan (1997, 3) median representaatiot ovat länsimaissa hyvin valkoisia ja sitä myös tuottavat usein valkoiset ihmiset. Suomessa tämä on kenties vieläkin yleisempää, sillä ei-valkoisia toimittajia on ylipäätään melko vähän.

Pöyhtärin mukaan (2014, 25) aikakauslehdet pyrkivät muodostamaan myös lukijoista symbolisia yhteisöjä. Nämä voivat olla joko sisään- tai ulossulkevia suhteessa vähemmistöihin kuten esimerkiksi ei-valkoisiin. Medialla on näin ollen myös iso vaikutus siihen, miten nämä vähemmistöt nähdään ja kohdataan arjessa. Siksi näiden representaatioiden tutkiminen on tärkeää.

4. Aiempaa tutkimusta

Maahanmuuttajista on tehty mediatutkimusta Suomessa runsaasti (esim. Pietikäinen 2000, Horsti 2005, Haavisto 2011). Sen sijaan ei-valkoisten ihmisten representaatioita, käsittäen myös ei-valkoiset suomalaiset, on mediassa tutkittu melko vähän. Vielä vähemmän heidän representaatioitaan on tutkittu aikakauslehdissä ja etenkin perhelehdissä.

Kuten jo aiemmin mainitsin, aihetta on lähestytty yleisemmin maahanmuuttajarepresentaatioiden näkökulmasta. Isoin ja kattavin tutkimus on Reeta Pöyhtärin vertailevasti aihetta lähestynyt vuonna 2014 ilmestynyt väitöskirja *Immigration and ethnic diversity in Finnish and Dutch magazines*. Myös Maija Luotonen on tutkinut maahanmuuttajien representaatioita suppeammin vuonna 2014 ilmestyneessä *Maahanmuuttajien toiseus suomalaisissa naistenlehdissä* -pro gradututkielmassa. Näissä tutkimuskohteina olivat maahanmuuttajien representaatiot. Aineistoihin on kuitenkin sisällytetty myös suomalaisia, joiden toinen vanhempi on muualta, mutta heidät on määritelty toisen polven maahanmuuttajiksi. Pöyhtärin tutkimuksessa (2014, 147) ei-valkoisten suomalaisten (Pöyhtärin mukaan ”toisen polven maahanmuuttajien”) representaatiot ovat jopa yleisempiä suomalaisissa naistenlehdissä kuin maahanmuuttajien. Tässä kohtaa on ilmeistä, että yhteiskunnassamme on tapahtunut diskurssinmuutos. Toisen polven maahanmuuttajista ei juurikaan enää puhuta, vaan puhutaan inklusiivisesta suomalaisuudesta (Sene 2019), uussuomalaisuudesta (Simola & Rastas 2008) tai ensimmäisen polven suomalaisista.

Sylvian Senen vuonna 2019 valmistunut pro gradu -tutkielma ”*Ei-valkoisten ihmisten representaatiot suomalaisissa naistenlehdissä syksyllä 2017*” puhuukin jo inklusiivisesta suomalaisuudesta ja osuu lähimmäs omaa tutkimusaiheittani. Se onkin ollut oiva lähdemateriaali, mutta myös mielenkiintoinen vertailukohde. Oma tutkimusaineistoni on toki pienempi ja kattaa vain perhelehdet.

Sylvia Senen tutkielmassa (2019, 24) ei-valkoisen henkilön ihonväriä ”perustellaan” tai avataan lehtiteksteissä useasti monin eri sanavalinnoin. Ei-valkoisille ei ikään kuin anneta mahdollisuutta kuulua ”tavalliseen massaan, joiden ei tarvitse sen kummemmin avata sukujuuriaan”. Myös Pöyhtärin (2014) ja Luotosen (2012) aiemmin tehdyissä tutkimuksissa maahanmuuttajien taustojen ja sukujuurien avaaminen oli yleistä.

Kaiken kaikkiaan sekä ei-valkoisten että puhtaasti maahanmuuttajien representaatiot ovat suomalaisissa aikakauslehdissä ja naistenlehdissä kuitenkin hyvin vähäisiä. Pöyhtärin vertailevassa tutkimuksessa ilmeni, että esimerkiksi Hollannissa, joka on ollut monikulttuurinen maa jo pidemmän aikaa, representaatiot olivat paljon yleisempiä.

Kuten jo aiemmin mainitsin, omassa aineistossa taustoja ja sukujuuria ei avata läheskään kaikissa lehtijutuissa, joissa esiintyy ei-valkoinen. Siksi päätin pureutua erityisesti tähän kysymykseen ja toisaalta tutkia tarkemmin niitä lehtijuttuja, joissa taustat avataan.

Pöyhtärin (2014), Senen (2019) ja Luotosen (2012) aineistoista nousi myös hyvin samankaltaisia teemoja, joita he omassa tutkimuksessaan kutsuvat kehyksiksi. Ei-valkoiset ja maahanmuuttajat esiintyvät naistenlehdissä usein selviytymistarinoiden kautta, ”pelastettuina” tai ”apua tarvitsevina”, mutta hyvin usein myös eräänlaisina juhlinnan kohteina. Erilaisuuden juhlinta eli eksotisointi tarkoittaa sitä, että ei-valkoisuus tai erilainen etninen kulttuuri esitetään positiivisesti ikään kuin juhlinnan kohteena, mutta asetetaan samalla jalustalle sekä korostetaan näin eroja ja erilaisuutta. Myös eksotisointi on näin ollen eräänlaista toiseuttamista (Horsti 2005, 242–243).

Pöyhtärin (2014) ja Horstin (2005) tutkimuksissa maahanmuuttajat esiintyivät lisäksi uhkana, hyödykkeinä tai uhreina, sillä tutkimusaineistoihin kuuluivat myös ammattilehdet ja uutismediat. Koska naistenlehdissä tarinat esitetään usein yksilötasolla ja positiivisessa valossa, olivat uhan kaltaiset representaatiot niissä harvinaisempia.

5. Aineisto ja tutkimusmenetelmät

5.1. Aineistona perhelehdet

Pureudun tutkimuskysymykseeni tarkastelemalla ei-valkoisten representaatioita Meidän Perhe-, Vauva ja Kaks Plus -perhemedioissa. Aineisto kattaa yhteensä 13 painettua lehteä aikajaksolta maalisi-syyskuu 2020. Koska Vauva-lehti ilmestyi kesällä kesä-heinäkuun yhteisnumerolla vain kerran, sisältyy Vauva-lehtiä aineistooni vain kuusi, kun Meidän Perhe -lehtiä on seitsemän. Kaks Plus verkkomediasta poimin jutut samalta ajalta maaliskuu-syyskuu 2020. Blogitekstit rajasin aineiston ulkopuolelle. Aineisto ei ole näin täysin yhteismitallinen, mutta antaa suuntaa-antavia lukuja.

Meidän Perhe- ja Vauva-lehti kuuluvat Sanoma Media Finlandille ja Kaks Plus Otavamedialle. Koska Vauva-lehti sulautui osaksi HS Meidän Perhe -lehteä lokakuussa, koin luonnolliseksi katkaista aineiston aikajänteen syyskuulle 2020. Kaks Plus -median printtilehti lakkautettiin jo vuonna 2019, joten siksi aineistoon sisältyivät verkkojutut.

Perhelehdet käsittelevät lastenhoitoon ja -kasvatukseen, vanhemmuuteen sekä perhe-elämään liittyviä kysymyksiä. Perhelehdet luokitellaan välillä myös naistenlehdiksi, vaikka kohderyhmänä ovat lapsiperheiden vanhemmat. Myös Senen pro gradu -työn (2019) aineistoon kuuluivat perhelehdet, vaikka aineistosta puhutaan naistenlehtinä.

Lukijaprofiilista selviää, että Meidän perhe -lehden lukijoista 83 prosenttia on naisia, 17 prosenttia miehiä (Mediatiedot 2021, HS Meidän perhe). Kaks Plus -verkkolehden lukijoista 79 prosenttia on naisia, 21 prosenttia miehiä (Mediatiedot, Kaks Plus elokuu 2021). Vauvan printtilehdessä oli vuonna 2019 naislukijoita 78 prosenttia ja mieslukijoita 22 prosenttia (KMT 2019).

Vaikka lukijakunta koostuu edelleen pitkälti naisista, kutsun tutkimiani lehtiä perhelehdiksi. Noin viidesosa lukijoista on miehiä ja kuuluvat näin myös kohderyhmään. Lastenhoito on ylipäättään tasa-arvoistunut ja koti-isyys on tavanomaistunut. Perhelehtien kolumnisteina on paljon myös isejä ja isyyttä käsitellään usein.

Vaikka erotin perhelehdet käsitteellisesti naistenlehdistä, niiden hieman erilaisten yleisöjen suhteen, on perhelehtien ja naistenlehtien sisällöissä havaittavissa samankaltaisia piirteitä. Myös perhelehdissä representaatiot ovat usein hyvin positiivisia ja selviytymistarinat yleisiä.

Sekä naistenlehdissä että perhelehdissä aiheet löytyvät tietenkin usein perheen, mutta myös yksityselämän piiristä. Pöyhtäri (2014, 177) huomauttaa, että yksityisyydestään huolimatta nämä aiheet ovat yhtä lailla poliittisia ja yhteiskunnallisia. Myös perhelehdistä löytyy naistenlehdille tyypilliseen tapaan henkilöjuttuja julkisuudenhenkilöistä (emt. 137), vaikka varmasti vähemmän. Perhelehdistä löytyy puolestaan enemmän lapsiperhe-elämään tai vanhemmuuteen liittyviä asia- tai vinkkejuttuja. Teemoja käsitellään kuitenkin usein henkilöiden kautta, jolloin ne tulevat lähemmäksi lukijaa. Aikakausilehtien tarkoitus on ylipäätään luoda jonkinlainen emotionaalinen tunne ja saada lukija viihtymään (Pöyhtäri 2014, 79).

5.2. Tutkimusmenetelmät: sisällönerittelystä diskurssianalyysiin

Tutkimus on luonteeltaan empiirinen eli laadullinen. Tällöin ei pyritä kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen mukaisiin yleistyksiin ja tilastolliseen edustavuuteen, vaan tutkitun ilmiön syvällisempään ymmärtämiseen (Tuomi & Sarajärvi 2009). Laadulliseen tutkimukseen riittää näin ollen pienempi otos, jota tarkastellaan ikään kuin suurennuslasin alla. Tarkoitus on myös luoda aineistoon selkeyttä ja tuottaa uutta tietoa (Eskola & Suoranta 1998, 138).

Aloittaessani aineiston keruun, kvantifioin, kuinka monta juttua ja kuvaa ei-valkoisista ihmisistä löytyy. Tuomi ja Sarajärvi kutsuvat kvantifiointia sisällönerittelyksi (em. 2009, 106). Käyn ensin läpi ei-valkoisten esiintymistä perhelehdissä lukuina: kuinka monta kirjoitettua juttua ja kuvaa näistä lehdistä löytyi seitsemän kuukauden aikana.

Kun aineisto oli kerätty ja kvantifioitu, ryhdyin teemoittelemaan löytämiäni aiheita ja tapoja representoida ei-valkoisia. Menetelmänä käytän teoriaohjaavaa³ sisällönerittelyä (Tuomi & Sarajärvi, 2009) ja diskurssianalyysia (Eskola & Suoranta, 1998). Diskurssianalyysi merkitsee joukkoa hyvin erilaisia analyysitapoja. Omassa työssäni ymmärrän median luomat käsitteet ja tavat puhua ei-valkoisista sosiaalisesti tuotettuina, ja täten valtaa käyttävinä sosiaalisina konstruktioina.

³Teoriaohjaava analyysiksi asettuu päättelyltään aineistolähtöisen ja teorialähtöisen analyysin välimaastoon. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 101).

Kun lähdin tutkimaan aineistoa, en ollut lyönyt lukkoon mitään valmista teoriaa, johon analyysissani nojaan. Kun huomasin, että aineiston perusteella tutkimus kannattaa painottaa enemmän ei-valkoisten kuin maahanmuuttajien tutkimiseen, ryhdyin tutustumaan rodullistamisen käsitteisiin ja teoriaan. Löysin lähde-etsintöjen lomassa myös Sylvia Senen pro gradu -tutkielman (2019), joka on tutkimuskysymykseltään lähellä omaani.

Teoriaperinne ja aiemmat tutkimustulokset ohjasivat näin aineiston analyysia tästä eteenpäin (Tuomi & Sarajärvi, 2009). Koska aiemmissa tutkimuksissa ei-valkoisten ja maahanmuuttajien etniset sukujuuret useimmiten avattiin ja havaitsin, että omassa aineistossani taustoja ei monesti kerrottu lainkaan, päätin tutkia tätä kysymystä tarkemmin.

Tässä vaiheessa mukaan astui diskurssianalyysi. Väliverrosen mukaan (1998, 20) representaation käsitettä täydentää diskurssin käsite, jota voidaan kutsua myös puhetavaksi. Eli sen sijaan, että tutkisin *mitä aineistossa puhutaan*, tutkin työssäni sitä, *miten aineistossa puhutaan*. Pääosin olin kiinnostunut siitä, puhutaanko ei-valkoisista heidän taustojensa ja sukujuuriensa kautta vai esite-täänkö heidät aivan tavallisina haastateltavina tai tarinoiden päähenkilöinä ilman sukujuurien aukiselittämistä. Ensimmäinen puhetapa korostaa maahanmuuttajuutta, ja saattaa olla toiseuttava, jälkimmäinen luo suomalaisuutta, johon mahtuvat kaiken väriset suomalaiset.

Näin aloin kiinnittää huomiota erityisesti sukujuurien avaamiseen tai avaamattomuuteen, ja teemoittelin aineistoa tämän löydöksen perusteella. Näiden kahden diskurssin sisällä olen löytänyt erilaisia tapoja representoida ei-valkoisia.

Tuomen ja Sarajärven mukaan (2009, 101) teemoittelun alle voidaan muodostaa myös ala- tai yläkategorioita (tai ala-tai yläluokkia). Tekstit, joissa sukujuuret avataan, olen jaotellut kahteen alakategoriaan: 1) sukujuurista kerrotaan selviytymistarinan kautta, 2) sukujuurista kerrotaan ohimennen. Näitä teemoja tarkastelen tapausesimerkkien kautta. Tekstit, joissa sukujuuria ei avata, olen jaotellut neljään: 1) ei-valkoinen representoidaan suomalaisena 2) valkoinen representoidaan auttajana – ei-valkoinen autettavana 3) ei-valkoiset representoidaan tavallisina haastateltavina ja informaationvälittäjinä 4) julkkispaikat ja -uutiset, joissa taustoja ei avata.

Olen poiminut lehdistä runsaasti esimerkkejä ja esitän ne analyysissäni, jotta tutkimustulokset ovat läpinäkyviä ja ymmärrettäviä. Olen kursivoinut ne tekstipätkät ja sitaatit, joita analysoin.

5.3. Kuvien analyysimenetelmät

Tarkastelen tutkimiani kuvia representaatioina. Kuvat ovat yhtä lailla sekä itsenäisiä representaatioita, mutta lehtijuttujen yhteydessä ne rakentavat myös yhdessä tekstin kanssa merkityksiä (Seppänen 2005).

Horstin mukaan (2005, 76) kuvia voi tarkastella myös sisällönerittelyn keinoin, jolloin katsotaan keitä kuvissa näkyy, mitä kuvissa tehdään ja minkälaisia tunteita niistä välittyy. Tutkin omassa analyysissäni kuitenkin myös millaisia representaatioita ei-valkoisista ihmisistä kuvissa tuotetaan. Kiinnitin kuvien tasolla huomiota siihen, nouseeko niistä perhelehdissä vallitsevasta poikkeavia esittämisen tapoja.

Visuaalisilla representaatioilla on merkittävä rooli siinä, miten esimerkiksi toiseutta tuotetaan tai eroja merkityksellistetään (Luotonen 2014, 66–67). Pyrin siten tarkastelemaan, tuotetaanko aineistoni kuvissa toiseuttamista eli toisin sanoen, kuvataanko ei-valkoiset kuvissa jotenkin eri tavalla tai erilaisuutta valkoisiin korostavasti.

Etsin kuvista toisin sanoen mahdollisesti jollain tavalla toiseuttavia, esimerkiksi henkilöiden etnisyyttä korostavia tai stereotypisoivia (Hall, 1999, 144–150) esittämisen tapoja. Kuvien tulkitseminen on aina kulttuurisidonnaista, ja kuvien merkitykset ymmärretään kaikkien kulttuurin visuaalisten representaatioiden ristiinkytkentöjen kautta (emt., 144–150). Katson kuvia myös siitä näkökulmasta, tukevatko ne tekstissä tuotettua representaatiota vai keikauttavatko ne sitä, ja minkälaisen yleisvaikutelman henkilöistä ne pyrkivät tekemään.

Seppäsen mukaan (2005, 79) journalistisen kuvan merkitykset syntyvät aina yhdessä otsikon, ingressin ja kuvatekstien kanssa. Päätin siksi myös analysoida tapausesimerkkieni kuvat lyhyesti kunakin tapausanalyysin yhteydessä, vaikka omaan analyysiini eivät sisältyneet otsikko, ingressi ja kuvatekstit itsenäisinä analysoitavina kategorioinaan. Lopuksi analysoin kuvitusta vielä yleisellä tasolla ja sisällytän siihen nekin kuvat, joiden yhteydessä ei ollut tekstiä. Niitä olikin runsaasti, sillä kuvia (54) löytyi aineistostani huomattavasti enemmän kuin tekstejä (15).

Aineiston kuvat olen valinnut pääosin ihonvärin mukaan. Ihonvärin määrittelemisen tuntui monesti hankalalta, ja jopa rodullistamista uusintavalta. Joissain tapauksissa henkilöiden etnisyyden rakentuminen lehtien jutuissa oli jopa epäselvää, ja tulkinta hankalaa. Tutkimuksen mahdollistamiseksi, jouduin kuitenkin tekemään keinotekoiseltakin tuntuvaan rajanvetoa.

Esimerkiksi vauvaperheen unta käsittelevän jutun kuvassa perheen vauva näyttää ei-valkoiselta. Isän nimen (Houzan Baski) perusteella olisi mahdollista tulkita, että isän olevan ei-valkoinen suomalainen. Myös Sene (2019, 38) törmäsi gradussaan samantapaiseen ongelmaan analyysissa, ja teki kategorisoinnin ainoastaan visuaalisten seikkojen perusteella, ei esimerkiksi henkilöiden nimen perusteella. Itse päädyin kuitenkin toisenlaiseen ratkaisuun vauvan ihonväriä ja isän nimeä yhdistävällä päättelyllä. Isän nimi viittasi syyrialaiseen taustaan.

Mutta kuten sanottua, raja valkoisten ja ei-valkoisten välillä on epätarkka ja häilyvä (Rastas 2005, 85, Dyer 1997, 19). Aineistooni kuului alkuun myös juttu puoliksi kolumbialaisesta perheestä, mutta koska Rastaaan mukaan (2005) valkoisilla tarkoitetaan yleensä eurooppalaisia ja heidän muualle lähteneitä jälkeläisiään, rajasin heidät lopulta aineistosta pois. Ulkonäön perustella he vaikuttivat olevan eurooppalaisten jälkeläisiä.

Kuviksi laskin myös graafiset kuvituskuvat. Erityisesti näiden kohdalla oli vaikeaa arvioida, onko juttuun pyritty kuvittamaan ei-valkoinen henkilö vai onko esimerkiksi ruskea ihonväri vain sattumaa. Kuvituskuvien ihonväri oli joissakin tapauksissa jopa violetti. Päätin kuitenkin valita kuvat, joissa ihonväri oli selkeän ruskea, ei-valkoisten kuvien joukkoon. Sellaiset kuvat, joissa ihonväri oli vaikea määrittellä jätin aineistosta pois. Voi siis hyvin olla, etten ole onnistunut sisällyttämään aineistooni kaikkia ei-valkoisia henkilöitä, eikä tutkimukseni ole näin ollen aukoton.

Olen laskenut analysoitavaan aineistoon lisäksi erilaisia leluja, vaatteita tai lastentarvikkeita esittelevät ja arvioivat jutut. Tässä mainoksen ja journalistisen jutun rajapinta on toki häilyvä, mutta koska kuvien yhteydessä esiintyi toimituksellista tekstiä, sisällytin ne aineistooni. Puhtaat mainokset ja mainoskuvat ilman toimituksellista panosta, olen jättänyt aineistosta pois.

Kaks Plus -verkkomedian jutuissa löytyi kuvituskuvien lisäksi Instagram -upotuskuvia, mutta päätin jättää ne kuva-aineistosta pois. Laskin osaksi aineistoa ainoastaan median omat kuvituskuvat.

6. Analyysi

6.1. Ei-valkoisten ihmisten representaatiot määrinä (sisällönerittely)

Vaikka printti ja verkkomediat eivät ehkä ole täysin yhteismitallisia, päätin laskea lehdissä esiintyvät sekä tekstuaaliset että visuaaliset representaatiot eli lehtitekstit ja valokuvat seitsemän kuukauden ajalta. Tänä aikana perhelehdistä löytyi yhteensä viisitoista kirjoitettua juttua ja 54 valokuvaa ei-valkoisista ihmisistä. Vauva-lehdessä tekstejä oli viisi ja kuvia 19, Meidän Perhe -lehdessä tekstejä oli viisi ja valokuvia 21. Kaks Plus -verkkomediassa tekstejä oli viisi ja kuvia neljätoista. Seuraavassa on taulukko havainnollistamaan määriä:

	Vauva	Meidän Perhe	Kaks Plus	Yhteensä
Kuvia	19	21	14	54
Tekstejä	5	5	5	15

Myös kansikuvien tutkiminen olisi ollut mielenkiintoinen tarkastelukulma. Koska Kaks Plus ilmestyy nykyään verkossa, päätin jättää tämän erittelyn ulkopuolelle. Kuriositeettina kuitenkin: ainoastaan kahden printtilehden kansikuvassa esiintyi ei-valkoinen koko seitsemän kuukauden aikajänteellä. Olen toki laskenut ne kuvina mukaan aineistooni, mutta erillistä kansikuva-analyysia en ole tehnyt.

6.2. Representaatiot ja diskurssit

Aineistosta nousi kaksi selkeää ja hyvin erilaista tapaa representoida ei-valkoisia. Kutsun näitä esittämisen tapoja diskursseiksi valitsemani konstruktivistisen näkökulman vuoksi. Ensimmäisessä henkilön etniset sukujuuret avattiin. Tämä diskurssi eli esittämisen tapa toisti samaa kaavaa kuin aiemmissa tutkimuksissa, joissa sukujuurien avaaminen oli yleistä ja tämän katsottiin ikään kuin ”selittävän auki ihmisen ihonväriä”.

Toisen diskurssin muodostivat jutut, joissa etnisiä sukujuuria ei avata ollenkaan, vaan henkilöt esiintyvät jutuissa aivan muiden asioiden kautta tai heidät esitellään suomalaisina. Kvantifioin eli laskin aineistosta myös näiden juttujen esiintymisen lehtikohtaisesti ja esittelen ne seuraavassa taulukossa:

	Vauva	Meidän Perhe	Kaks Plus	Yhteensä
Sukujuuret avataan	0	2	0	2
Sukujuuria ei avata	5	3	5	13

Meidän Perhe -lehdestä löytyi ainoat jutut, joissa päähenkilöiden sukujuuret avataan. Ainoastaan yhdessä jutussa ei-valkoisen etniset juuret käydään perusteellisesti läpi, toisessa ne mainitaan ohimennen. Seuraavassa kappaleessa analysoin juttuja tarkemmin diskurssianalyysin keinoin eli tutkin miten ei-valkoisista perhelehdissä puhutaan.

6.3. Sukujuuret ja tausta avataan:

Tässä kappaleessa analysoin lehtijutut, joissa ei-valkoisen ihmisten sukujuuria avataan. Juttuja oli yhteensä kaksi. Tutkin yhtäältä millä tavalla sukujuuret tuodaan esille ja toisaalta esiintyykö jutuissa jonkin asteista toiseuttamista kuten esimerkiksi eksotisointia, stereotypisointia, etnistä peilausta, maahanmuuttajan esittämistä ”pelastettavana” tai erilaisuuden juhlintaa ja toisaalta uutisteksteistä nousseita uhrin, uhan tai hyödykkeen representaatioita (Pöyhtäri 2014, Horsti 2005).

Pyrin tarkastelemaan, esiintyykö myös omassa aineistossani näitä tapoja esittää ei-valkoisia ja toisaalta nouseeko aineistosta aivan muunlaisia tapoja.

Seuraavassa esittelen kaksi tapausesimerkkiä, joissa sukujuuret avataan.

6.3.1. Tapaus: ”Sparraaja” – selviytymistarina

Kaikkein perusteellisimmin sukujuuria ja taustoja avataan henkilöjutussa ”Sparraaja”, jossa kerrotaan rap-artisti Pastori Piken eli Pierlin Mpaka Makumbun tarina. Juttu on ilmestynyt heinäkuun 2020 *Meidän Perhe* -lehdessä. Heti jutun alussa tuodaan esille, että jutun päähenkilö on syntynyt muualla kuin Suomessa:

”Voisitko sä olla mun isä tai eno? Kongossa syntynyt räppäri Pastori Pike, ristimänimeltään Pierlin Mpaka Makumbu, kertoo kuulevansa tämän kysymyksen silloin

tällöin. Pike kiertää kouluissa puhumassa koulukiusaamisesta ja valmentaa jalkapallojunioreita (...).

Pastori Pike on urallaan menestynyt julkisuuden henkilö. Henkilövalinta myötäilee aiemmissa tutkimuksissa (esim. Pöyhtäri 2014, Sene 2019, Luotonen 2014) esille noussutta huomiota: aikakauslehdissä ja naistenlehdissä haastatellut maahanmuuttajat ja ei-valkoiset ovat useimmiten juuri julkisuudesta tunnettuja tai muuten menestyneitä. Esimerkiksi Pöyhtäri (2014) ja Luotosen (2014) aineistossa esiintyneiden julkisuuden henkilöiden taustoja ei välttämättä aina avattu juuri tästä syystä. Näitä tapauksia löytyi myös omasta aineistostani, mutta jutussa ”*Sparraaja*” Pastori Piken sukujuuret ja Suomeen muuton syyt käydään läpi tarkasti:

”Hän syntyi vuonna 1987 Kongon demokraattisessa tasavallassa, joka oli tuohon aikaan köyhä ja korruptoitunut maa. Diktaattorimainen presidentti Mobutu Sese Seko ohjasi valtion varat omille tileilleen, ja kansa näki nälkää. Kun Pike oli kaksivuotias, isä lähetti hänet äitinsä ja sisarusten kanssa Suomeen. Isä tuli myöhemmin perästä.”

Henkilöjutuissa on toisaalta tyypillistä taustoittaa haastateltavia tarkemmin, joten on vaikeaa arvioida, pyritäänkö jutussa avaamaan sukujuuria selittämällä auki haastateltavan ihonväriä vai olisiko yhtä seikkaperäisesti käyty henkilön sukujuuria ja taustoja läpi myös suomalaisen julkimion kohdalla. Kuitenkin esimerkiksi Senen tutkimuksessa (2019, 70) jopa 37:stä ei-valkoista henkilöä käsittelevästä jutusta 27:ssä mainittiin jollain tavalla henkilön etninen alkuperä. Etninen alkuperä mainittiin usein myös julkisuuden henkilöiden kohdalla ja ainakin Senen huomio kiinnittyi siihen, että etnistä alkuperää harvoin avattiin valkoisten julkimoiden kohdalla (em. 67–68). Omassa aineistossa Pastori Piken tarina on kuitenkin ainoa, jossa päähenkilön etnisiä juuria avataan näinkin perusteellisesti.

Seuraavaksi tarkastelen tekstistä stereotypisointia ja muita toiseuttamisen tapoja. Samassa kappaleessa, jossa Pastori Piken kerrotaan olevan kotoisin Kongon demokraattisesta tasavallasta, uusintetaan stereotypiaa sekasortoisesta ja korruptoituneesta kehitysmaasta, jossa kansa näkee nälkää. Suomeen muutto näyttäytyy tässä ikään kuin pelastuksena tai ainakin muutoksena kohti jotain parempaa. Tällaisia ”pelastustarinoita” löytyi lukuisia myös Senen (2019, 61–63) ja Luotosen (2012, 72) aineistoista.

Jutussa korostuu naistenlehdille tyypillinen selviytymistarinan muotoon kirjoitettu narratiivi. Alussa on ristiriita, joka tarinan edetessä ratkaistaan. Samalla Pastori Pike kertoo kohtaamastaan rasis-
mista, koulukiusaamisesta ja pahoinpitelyistä. Tarinan sankari selittää vastoinkäymiset omalla ta-
vallaan:

*”Kuudennen luokan joulujuhla oli kuitenkin käännekohta. Pike oli treenannut musiikki-
videoiden tahtiin räppäämistä ja tanssimista, ja joulujuhlassa hän pääsi esittämään
tontturäpin. Se muutti Piken aseman kouluhierarkiassa. Hänen mukaansa tytöt alkoi-
vat esityksen jälkeen kiinnostua hänestä ja hän sai uusia kavereita.”*

Uusi asema koulun hierarkiassa vaatii kuitenkin keskittymistä aivan toisenlaisiin asioihin, kuin mitä Piken vanhemmat olisivat toivoneet. Yhden ristiriidan ratkaiseminen tuo eteen uuden ristiriidan: nuori Pike kiinnostuu kaduilla hengaamisesta ja karkaa kotoa. Kaduilla Pike joutuu kovettamaan itsensä, ja väkivallasta ja ryöstelystä tulee arkipäivää. Tässä kohtaa tarinassa nousee esille toinen stereotypia: maahanmuuttajataustainen nuori mies päätyy Suomessa rikoskierteeseen (esim. Horsti 2005). Toisin kuin esimerkiksi Horstin (2005, 178) tutkimuksessa, joissa tutkittiin maahanmuuttajataustaisten esiintymistä uutismedioissa kasvottomina rikoksenteijöinä, tässä tarina kerrotaan ei-valkoisen maahanmuuttajataustaisen miehen omasta näkökulmasta käsin. Jutusta rakentuu selviytymistarina, jossa päähenkilö lopulta pääsee irti rikoskierteestä. Naistenlehdistä tyypilliseen tapaan ristiriitojen jälkeen lähestytään lopulta kohti ratkaisua tai käännettä parempaan:

*Kun taas kerran päädyin poliisiasemalle, poliisi sanoi, että jos jatkan samaan malliin
päädyn nuorisovankilaan ja minut karkoitetaan maasta.”Pike kysyi poliisilta, mitä hän
sitten tekisi. Poliisi kehotti häntä menemään kirkkoon. ”En vielääkään tiedä miksi pää-
dyin kuuntelemaan sitä poliisia.”*

Niin Pastori Pike kuitenkin teki ja tuli lopulta uskoon. Samalla jutusta nousee esille tarina maahanmuuttajasta ”pelastettavana”. Pelastajina näyttäytyvät tarinassa suomalaisen yhteiskunnan instituutiot: poliisi ja uskonto. Vastaavanlainen teema nousi esille myös Senen (2019, 61) ja Luotosen (2014, 71) tutkimuksissa, vaikkakin hieman eri kontekstissa (pelastuksena näyttäytyi usein Suomeen muutto).

Seurakunnasta Pike löytää musiikilliset hengenheimolaiset: räppärit Prinssi Jusufin ja Joonatan Palmin. Kolmikko perustaa gospelrap-bändin nimeltä Pastorit. Ratkaisun jälkeen siirrytään kohti menestystä eli uraa rap-artistina.

Draaman kaari on tyypillinen selviytymistarina: vaikeuksien kautta voittoon. Nykyään Pike on menestynyt räppäri ja auttaa nuoria, joilla on mahdollisesti samoja haasteita kuin hänellä aikanaan. Omista juuristaan päähenkilö on ylpeä ja haluaa vaalia sekä välittää niitä jälkipolville. Myös yhteys vanhempiin on parantunut, ja omien lasten yhteys kongolaisiin juuriin on hänelle tärkeää.

Pöytäarin (2014, 245) ja Luotosen (2014, 74-81) tutkimuksista nousi esille myös erilaisuuden juhlinnan teema. Sparraaja -jutun kohdalla erilaisuuden juhlinta nousee esille, kun Pike kertoo mummilan kongolaisesta ruokakulttuurista ja metelimellakasta:

Piken äiti kускаa perheelle usein kokkaamaansa kongolaista perinneruokaa, kuten maniokin lehdistä ja savustetusta kalasta tehtyä pondua, papu- maapähkinäpataa madesua ja rasvassa paistettua taikinaa mikatea. Lapset käyvät myös usein mummilassa. ”Kun he palaavat kotiin, he vaikuttavat neljä kertaa äänekkäimmiltä kuin lähtiessään. Mummilassa on kongolainen metelimellakkameininki ja lapset rakastavat äitini tekemää ruokaa”.

Eksoottisesta ruokakulttuurista ja äänenrasojen noususta puhutaan positiiviseen sävyyn, ”erilaisuutta juhlistaen”. Tämä on kuitenkin Pastori Piken oma sitaatti, joten erilaisuuden juhlinta ei ole välttämättä toimituksellinen valinta, vaikka toki toimitus tekee lopulliset päätökset, mitä sitaatteja juttuun valitaan. Vaikka erilaisuuden juhlinnassa on hyvin positiivinen sävy, on se Horstin mukaan (2005) samalla tapa tuoda esille erilaisuutta eli toiseutta.

Jutun kuvissa Pastori Pike esiintyy lastensa kanssa jalkapallokentällä. Pääkuvassa hän pitää lastaan olkapäällä, katsoo häntä kohti ja hymyilee leveästi. Seuraavassa kuvassa hän pyöräilee lastensa kanssa jalkapallokentän laidalla ja kolmannessa hän palloilee kentällä vanhimman poikansa kanssa. Kuvat ovat toiminnallisia, iloa ja yhteenkuuluvuutta huokuvia. Henkilöt esitetään positiivisesti, eikä kulttuurisia eroja korosteta. Kuvituksesta ei toisin sanoen löydy toiseutta tuottavia representaatioita.

6.3.2. Tapaus: ”Lentoäiti” – sukujuuret mainitaan ohimennen

Tässä kappaleessa analysoin kahta lehtijuttua, joissa sukujuuret mainitaan ohimennen. Ensimmäinen juttu ”Lentoäiti” on ilmestynyt maaliskuun 2020 *Meidän Perhe* -lehdessä. Juttu on lyhyt ja kertoo matkusteleavan lentoemännän ja tämän puolison lapsiperhearjesta sekä arjen yhteensovittami-

sesta. Jutussa käsitellään isyyttä, äitiyttä ja lapsiperhearkea, jossa matkustellaan paljon. Lentoemännän puoliso ja heidän yhteiset lapsensa ovat ei-valkoisia, lentoemäntä itse on valkoinen suomalainen. Miehen tausta kerrotaan kuitenkin hyvin ohimennen:

”Meillä ei ollut Lontoossa juurikaan turvaverkostoa, koska Anna-Marin perhe asuu Suomessa ja omani Cayman-saarilla. Sopeuduimme uuteen arkeen kuitenkin nopeasti. Rungas kahdenkeskinen aika teki meistä Ronjan kanssa läheisiä. Kun hän oli puolitoistavuotias, kävimme Cayman-saarilla kahdestaan.”

Henkilö kertoo sukujuuristaan sivulauseessa, korostamatta niitä sen koommin. Sivulause on hänen oma sitaattinsa, joten hän on luultavasti itse halunnut tuoda esille oman taustansa. Toki toimittaja tekee jälleen lopulliset valinnat tai hän on voinut myös kysymyksillään ohjata haastateltavaa kertomaan taustastaan.

Koska lapsiperhearjen tukiverkot merkitsevät useimmiten isovanhempia, on tässä kohtaa kuitenkin luontevaa avata tukiverkkojen kautta haastateltavien sukujuuria. Samalla haastateltava tulee maininneeksi myös vaimonsa taustan kertomalla, että perheen äidin tukiverkot asuvat Suomessa. Äidin ja isän taustoista kerrotaan näin ollen tasapuolisesti, korostamatta erityisesti ei-valkoisen henkilön sukujuuria. Molempien vanhempien puheenvuorot ovat yhtä pitkiä, mutta ehkä huomionarvoista on, että valkoisen äidin puheenvuorossa sukujuuria ei mainita. Äidin sukujuuret mainitaan isän puheenvuorossa.

Jutun kuvitus ei myöskään korosta etnisyyttä millään tavalla. Jutun pääkuvassa koko perhe on koossa: isä ja tytär pelaavat yhdessä Unoä, äiti pitää perheen pienintä sylissä. Perhe luultavasti kuvattu omassa kodissaan. Kuva on toiminnallinen ja siitä huokuvat jälleen ilo sekä yhteenkuuluvuus. Toisella sivulla jutun päähenkilöistä isästä ja äidistä on kasvokuvat. Henkilöt katsovat ohi kamerasta jonnekin kaukaisuuteen ja hymyilevät.

6.4. Sukujuurilla ei ole merkitystä

Tarkastelen tässä kappaleessa lähemmin juttuja ei-valkoisista henkilöistä, joissa heidän sukujuuriin tai taustoja ei joko sen koommin avata tai henkilön kerrotaan olevan kotoisin Suomesta, tätä kyseenalaistamatta. Näitä juttuja oli yhteensä kolmesta.

6.4.1. Tapaus ”Hassu ja sen isi” – päähenkilö esitellään suomalaisena

”Hassu ja sen isi” -juttu on ilmestynyt maaliskuun 2020 *Meidän Perhe* -lehdessä. Juttu käsittelee näyttelijä Ernest Lawsonin isyyttä. Näyttelijä tuli tunnetuksi *Putous*-hahmostaan Ansa Kynttilä, ja sittemmin hän on ollut mukana *Talent Suomi* sekä *Tanssii tähtien kanssa* -kilpailuissa.

Ernest Lawsonin taustoista kerrotaan yhtä luontevasti kuin kenen tahansa suomalaisen; hänet esitellään oululaisena:

Hän toivoo, että hänellä ja hänen lapsillaan olisi yhtä läheiset suhteet vanhempiansa kuin hänellä on aina ollut omiinsa. Hän varttui Oulussa perheessä, johon kuului äiti, isä ja kaksi nuorempaa sisarusta. Lapsuutta leimasi turvallisuudentunne. Teininä hän ei kokenut kapinoida tai ravistella vanhempiaan.

Jutussa mainitaan Lawsonin suomalaiset sukujuuret, mutta muita sukujuuria ei mainita. Tässä korostuu mielestäni inklusiivisen suomalaisuuden diskurssi, päähenkilöä esitellään suomalaisena, ilman kyseenalaistamista tai lisähuomioita.

Tämän lisäksi on huomionarvoista, ettei tarinassa rakenneta vaikeuksien kautta voittoon -selviytymistarinan kaltaista draaman kaarta. Juttu alkaa suomalaisen perhepuheen käsittelystä, jonka perusteella voi myös tulkita, että Lawson representoidaan tavallisena suomalaisena, osana suomalaista yhteiskuntaa:

Negatiivinen perhepuhe, siitä Ernest Lawson ei tiedä mitään: ”Suomi pitää perää Pohjoismaiden syntyvyysvertailussa”, ”Ilman ulkomaalaistaustaisia naisia vauvakato olisi vieläkin jyrkempi”, ”Yhä harvempi suomalaismies tulee isäksi.” Hänelle ovat kuitenkin vieraita ne synkät sävyt, joilla kuvataan esimerkiksi pienten lasten vanhempien jaksamista tai äitien mahdollisuuksia edetä urallaan.”

Jutussa Lawsonia käsitellään kuin ketä tahansa suomalaista. Tämä on mielestäni kiinnostavaa, sillä esimerkiksi Pöyhtärin (2014) ja Luotosen (2014) tutkimuksissa suomalaisia, joiden toinen vanhempi oli ulkomaalaistaustainen, kutsuttiin tutkimuksissa jopa toisen polven maahanmuuttajiksi. Näiden ei-valkoisten suomalaisten ei-suomalaiset juuret avattiin hyvin usein jollain muotoa, ellei

sitten kyseessä ollut todella tunnettu julkisuuden henkilö, kuten esimerkiksi Lola Odusoga. Silti esimerkiksi Senen aineistossa (2019, 67) Odusogan nigerialaisia juuria ruodittiin edelleen.

Kuvista välitty jo edellisistä kuvista tutuiksi tulleet toiminnallisuus, ilo ja yhteenkuuluvuus. Lawson on kuvissa tyttärensä kanssa. Pääkuvassa tyttö on isän sylissä ja pussaa häntä poskelle. Lawson hymyilee silmät kiinni. Toisessa kuvassa isä ja tytär seisovat ulko-ovella ulkovaatteissa. Kuvatekstissä kerrotaan, että tytär sopeutui päiväkotiin nopeammin kuin vanhemmat. Kolmannessa kuvassa isä ja lapsi katsovat yhdessä lastenkirjaa. Kuvissa ei toiseuteta päähenkilöä millään tavalla. Tässä lehtijutussa Lawsonin suomalaisuutta ei kyseenalaisteta.

6.4.2. Tapaus: ”Mitä kuuluu Javid?” – auttajan ja autettavan roolit

Seuraava juttu ”Mitä kuuluu Javid?” ilmestyi toukokuun 2020 *Meidän Perhe* -lehdessä. Juttu kertoo pakolaisten ja maahanmuuttajien auttamiseksi suunnitellusta kummiperhetoiminnasta. Jutussa ei kerrota mistä Javid on kotoisin tai mistä hänen etniset juurensa ovat. Jutussa kuitenkin kerrotaan, että hän on tullut 14-vuotiaana Suomeen yksin ilman perhettä:

”Tulin Suomeen 14-vuotiaana. Asuin ensin alaikäisille yksintulleille lapsille tarkoitettussa ryhmäkodissa Vihdissä. Siellä minulla oli tukena suomalainen perhe, mutta yhteys etäännytti, kun vuosi sitten muutin omaan asuntoon Helsinkiin.” (Javid)

Koko toiminnassa korostuu myös Senen pro gradututkielmissa (2019, 64) havaittu ”suomalaiset auttajina” -asetelma. Asetelmassa ei-vaikoinen on esitetty avuntarvitsijana ja vaikoinen auttajana.

Jutun suomalainen ”auttaja” kertoo kuitenkin, ettei kaikkea ole tarvinnut opettaa kädestä pitäen. Jopa suomalaiset harrastukset ja arkiset tavat olivat kummipojalle tuttuja:

”Minulle oli pienoinen yllätys, että Javid osasi luistella ja hän oli kokenut saunoja. Hänellä oli jopa S-etukortti! Olin kuvitellut, että me kummiperheenä esittelemme Javidille suomalaisia tapoja.” (Jonna)

Auttaja-autettava -asetelmaan vaikuttaa tässä tapauksessa kuitenkin myös kummipojan nuori ikä. Jutun suomalainen ”auttaja” korostaa, että oli itsekin 19-vuotiaana vielä hyvin riippuvainen vanhemmistaan. Koen, että näin hän haluaa purkaa esioletusta siitä, että avuntarve johtuisi maahanmuuttajuudesta.

”Autoin Javidia tekemään muutaman kesätyöhakemuksen (...) Olin itse 19-vuotias, kun muutin pois kotoa. Kävin vähintään joka toinen viikonloppu vanhempieni luona. Javidilla ei ole muita läheisiä kuin me. Pysin olemaan Javidille kannustaja ja patistelijakin, joka tsemppaa tekemään kouluhommia ja jolle voi tulla puhumaan mistä tahansa.” (Jonna)

Jutussa on tuotu esille myös ”autettavan” eli Javidin näkökulma, joka kertoo, miten hän on konkreettisesti hyötynyt avusta:

”Alae on diplomi-insinööri ja tosi hyvä matematiikassa. Hän on auttanut minua neloskurssin vektoreissa. Yksin pitkä matematiikka olisi minulle ehkä liian raskasta. Jonnan kanssa olemme käyneet läpi englannin läksyjä ja terveystietoja.” (Javid)

Koko jutussa kerrotun kummiperhetoiminnan juju on siinä, että muualta tulleita autetaan sopeutumaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Siksi auttaja-autettava -asetelma korostuu.

Jutussa Javid tuo esille erilaista kulttuuritaustaansa vertaamalla sitä suomalaiseen. Hän on suomalaista kulttuuria kohtaan myös hieman kriittinen:

”Minusta on vähän outoa, miten aikaisin suomalaisnuoret muuttavat omaan kotiin. Koska minä jouduin eroon perheestäni, minulla on sellainen henkinen kaipaus viettää aikaa perheen kanssa. Tuntuu hyvältä, kun Jonna ja Alae kysyvät miten on mennyt ja miten pärjään läksyjen kanssa.” (Javid).

Eri kulttuurien vertaamista suomalaiseen tai suomalaisen kulttuurin arvioimista kutsutaan etniseksi peilaukseksi. Myös Pöyhjärin (2014, 194) ja Horstin (2005, 240) tutkimissa sekä aikakauslehti- että uutismedia-aineistoissa nousi etninen peilaus vahvasti esille. Jutuissa, joissa esiintyi maahanmuuttaja tai ulkomaalaistaustainen, ruodittiin hyvin usein mitä mieltä he olivat Suomesta tai suomalaisista tavoista. Pöyhjärin mukaan etnisen peilauksen kautta lukijalle tehdään selväksi, mitä pidetään normaalina tai toivottuna, ja mihin maahanmuuttajien tulisi pyrkiä.

Tässä jutussa etnistä peilausta tapahtuu kuitenkin toiseen suuntaan, suomalaista kulttuuria tarkastellaan ulkomaalaisen silmin ja sitä pidetään hieman outona. Myös Horstin tutkimuksessa (2005, 240) löytyi etnistä peilausta, jossa kritisoitiin suomalaista kulttuuria. Horstin mukaan myös suomalaiset esitetään tällöin usein yhtenäisenä joukkona, jota maahanmuuttaja tarkastelee ulkopuolelta.

Samalla vahvistetaan me- ja he -asetelmaa ja korostetaan kulttuurien välisiä eroja. Toiseuttamista tapahtuu molempiin suuntiin.

Toki suomalaisuuden peilaus ei tässäkään tapauksessa ole yksin toimituksellinen valinta, sillä si- taatti on haastateltavan oma. Myös Horstin tutkimuksessa (2005, 240) maahanmuuttajat monesti halusivat tuoda äänensä kuuluviin ja reflektoida suomalaista yhteiskuntaa sekä hyvässä että pa- hassa.

Jutussa tuodaan mielestäni yhtä vahvasti esille molempien, sekä auttajan että autettavan ääni. Tämä eroaa esimerkiksi Senen (2019, 64–65) pro gradu -tutkielman tuloksista, jossa tämän kehyy- sen omaavat jutut oli useimmiten kirjoitettu valkoisen suomalaisen näkökulmasta. Näissä artikke- leissa oli korostettu sitä, kuinka ”kulttuurinen vaihto” rikastutti ”valkoisten auttajien” elämää. Ainoas- taan auttajan näkökulmasta kirjoitetut jutut ruokkivat Senen mukaan niin sanottua valkoisen pelas- tajan representaatioita.

Tässä jutussa ääni annetaan kuitenkin myös avuntarvitsijalle Javidille, joka kertoo miten kummiper- hetoiminta on rikastuttanut myös hänen arkeaan. Javid on saanut apua koulutöihin ja nauttinut kai- paamastaan sosiaalisesta perhe-elämästä.

Juttua voidaankin kutsua dialogiseksi: molemmille annetaan puheenvuoro kertoa kummiperheto- minnasta omasta näkökulmasta käsin. Horstin mukaan (2005, 223) dialogin korostaminen on myös tapa tehdä näkyväksi kulttuuristen erojen ja tapojen neuvottelunvaraisuus.

Pääkuvassa Jonna ja Javid istuvat penkillä jalkapallokentän laidalla, katsovat toisiaan ja hymyile- vät. Jonnan muut perheenjäsenet ovat taustalla jalkapallokentällä touhuamassa, mutta heidät on sumennettu niin, ettei heitä voi tunnistaa. Kuvatekstissä avataan:

”Kolme kuukautta ystävyttä. Diakonissalaitos auttoi Javidia löytämään sopivan kummiperheen. Jonnan perhe osoittautui sellaiseksi.”

Myös kuva korostaa yhdessä kuvatekstin kanssa dialogisuutta. Kuvatekstistä puhutaan ystävy- destä ”auttamisen” sijaan. Siksi koen, että jutussa on pyritty myös purkamaan auttaja-autettava - asetelmaa sekä näin vähentämään toiseuttamista.

6.4.3. Tavalliset haastateltavat: lapsiperheiden vinkkijutut ja gallupit

Seuraavassa analysoin lehtijuttuja, jotka ovat keskittyneet lapsiperheiden usein tukea kaipaaviin teemoihin kuten imetykseen, vauvan uneen ja ruoka-aineallergioihin.

”*Ei vain äidin juttu*” käsittelee imetystä ja on ilmestynyt kesä-heinäkuun 2020 Vauva-lehdessä. Jutun päähenkilöt Hamdi Yusuf ja Guleed Ahmed kertovat imetyksestä ja siitä kuinka tärkeää isän tuki on äidin imetystaipaleella. Ainoa eri kulttuuriin ja uskontoon viittaava repliikki on äidin viittaus koraaniin:

Täysimetin Safaa puolivuotiaaksi ja toivon, että voin jatkaa imettämistä 2-vuotiaaksi asti. Se on myös Koraanin suositus, ja siksi minulle tärkeää. Tavoitteeni ei olisi edes ajatuksen mahdollinen, ellei Guleed olisi isona tukena. (Hamdi)

Myös valokuvista voi päätellä, että he ovat muslimeja, sillä äidin hiukset peittää hijab-huivi. Muuten heidän etnistä taustaansa tai kulttuuria ei korosteta. Pääkuvassa on koko perhe: isä ja tytär pelaavat sulkapalloa, äiti katselee heitä hymyillen, vauva kantoliinassa. Seuraavalla sivulla jutun päähenkilöistä eli Hamdista ja Guleedista on pienet valokuvat omien puheenvuorojensa kyljessä. He eivät katso kameraan ja erilliset valokuvat on pyritty asettelemaan aukeamalle siten, että he katsovat ikään kuin toisiaan kohti. Kasvoilla näkyy vieno hymy ja äidillä on vauva kantoliinassa. Kuvista voi toki lukea erilaisia kulttuurisia merkkejä, mutta kuvat eivät kuitenkaan mielestäni ole toiseuttavia.

”*Vauva ja vanhemmat eri huoneissa*” käsittelee vauvaperheen unta ja on ilmestynyt elokuun 2020 Vauva-lehdessä. Lehtijutun vauva on ei-valkoinen. Vauvan isä Houzan Baski mainitaan muutamassa kappaleessa, mutta hänen sukujuuriaan ei avata. Hänestä ei kuitenkaan ole kuvaa, joten olen joutunut tekemään päätelmän vauvan ja isän nimen perusteella. Vauvan isä mainitaan vauvan uneen liittyvissä asioissa:

”Houzan ei herää, vaikka ydinpommi putoaisi viereen. Näin ainakin Nora väitti, kun pariskunta kävi tulikivenkatkuista keskustelua heräilyvuoroista. Ratkaisu löytyi vanhempien erilaisista vuorokausirytmistä. Houzan valvoo mielellään.”

Valokuvassa äiti pitää vauvaa sylissä. Kuva on yhteenkuuluvuutta ja lämpöä huokuva. Näyttää siltä, että äiti yrittää nukuttaa vauvaa. Kuvassa ainoastaan vauva katsoo kameraan, äiti katsoo kohti vauvaa. Kuvasta ei löydy toiseuttamisen tapoja.

Samassa lehdessä (Vauva 8/2020) on juttu ”*Agrobatiaa allergioilla*”, jossa perheenisä on ei-valkoinen. Jutussa isä Wesley ja Ronja Styles ruotivat lastensa allergioita. Taustoja ei tässäkään käydä läpi, sillä jutun kärki on ruoka-allergioissa.

Kuvista huokuu jälleen ilo, toiminnallisuus ja yhteenkuuluvuus. Pääkuvassa Wesley pitää Luna-vauvaa sylissä ja molemmat syövät. Vauvaa katsoo isää, isä katsoo kädessä olevia marjoja. Toisessa kuvassa koko perhe on koossa ja katsovat vauvaa lukuun ottamatta kameraan. Kuvassa ei korosteta erilaisuutta.

Elokuun 2020 *Meidän Perhe* -lehdestä löytyy myös gallup-juttu, johon on haasteltu ei-valkoista lasta. ”*Tästä se alkaa*” -jutussa kerrotaan lasten erilaisista koulumatkoista. Juttuun on haastateltu neljää lasta, joista yksi on ei-valkoinen. Seuraavassa on katkelma jutusta:

Milyon Zeyed, 6, asuu Keravalla, ja hänen koulumatkansa on noin kilometrin. Reitti kulkee vilkasliikenteisen teollisuusalueen halki, jossa on tasonesteys. Zeyedin on ylitettävä kaksi suojatietä, eikä niissä ole liikennevaloja. ”Haluaisin mennä yksin kouluun, mutta minut aluksi saatetaan. Jossain vaiheessa menen kyllä yksin. Koulumatkalla on paljon autoja. Matka tuntuu sopivan pituiselta eikä se jännitä yhtään.”

Taustoja ei avata tässäkään. Juttutyypin lyhyden vuoksi se lienee luonnollista. Kuvassa Milyon astelee hymyillen ja reippaasti hiekkatiellä punaisen puutalon ja aidan edustalla. Maisema on hyvin suomalainen. Horstin (2005, 225) ja Senen (2019, 60) tutkimuksissa ei-valkoiset ja maahanmuuttajat kuvattiin hyvin usein tyypillisessä suomalaisessa maisemassa kuten metsässä tai järven rannalla. Kuvissa korostettiin kuitenkin usein heidän etnisiä juuria jollain tavalla. Horstin mukaan tämä on ollut toimituksille tyypillinen tapa luoda yhteyksiä maahanmuuttajien ja suomalaisten välille. Tässä kuvassa ei kuitenkaan tuoteta toiseutta tai korosteta etnisyyttä millään tavalla.

6.4.4. Lyhyet julkkispalstat ja -uutiset

Seuraavassa analysoin lyhyesti Vauva-lehdessä ja Kaks Plus -verkkomediassa ilmestyneet lyhyet julkkispalstat ja -uutiset.

Lyhyessä ”*Yhteinen jännitys*” -jutussa esiintyy jälleen julkisuudesta tuttu Ernest Lawson. Juttu on ilmestynyt maaliskuun Vauva-lehdessä 2020. Lawsonin tausta jätetään mainitsematta ja jutussa kerrotaan lyhyesti hänen ja hänen vaimonsa yhteisestä jännityksestä, kun he odottivat esikoistaan. Jutussa mainostetaan samalla *Meidän perhe* -lehdessä ilmestyneen *Hassu ja sen isi* -jutun nettiversiota, sillä jo ennen lehtien yhdistymistä, *Meidän Perhe* ja *Vauva* -lehti olivat osa samaa lehti-perhettä. Valokuvassa Lawson katsoo kohti ja hymyilee, katse on avoin ja iloinen. Representaatio-ossa ei ole mitään toiseuttavaa.

Vauva -lehdessä on myös oma *Kanssasi odottava*” -julkispalsta, joissa esiintyy julkisuudenhenkilöitä sekä Suomesta että ulkomailta. Tällä palstalla löytyy kolme lyhyttä juttua ja kuvaa ei-valkoisista: Maryam Razavi, Arman Alizaid vaimonsa Seanyn kanssa sekä yhdysvaltalaisjulkimot John Legend ja Chrissy Teigen. Kaks Plus -verkkomediasta löytyy neljä hieman pidempiä uutismaista juttua julkisuudenhenkilöistä. Suomalaisista julkimoista jutuissa esiintyy muun muassa *Meidän Perhe* -lehdestäkin tuttu Ernest Lawson jutuissa: ”*Isälle baby shower! Näyttelijä Ernest Lawsonin ystävät yllättivät iloisesti ja ”Hän on vihdoinkin täällä” – Näyttelijä Ernest Lawsonin toinen lapsi on syntynyt*”.

Julkisuutisissa ainoastaan Lawson esitellään jälleen oululaislähtöisenä, muiden taustoja ei avata. Julkkispalstojen kuvissa ja lyhyissä uutisissa henkilöt ovat juhlavaatteissa, eikä etnisyyttä korosteta millään tavalla. Myös Pöytäarin (2014) ja Luotosen (2012) tutkimuksissa julkisuuden henkilöiden etnisten taustojen esilletuominen oli harvinaisempaa kuin esimerkiksi tavallisten ihmisten.

6.6. Yhteen kokoava kuva-analyysi

Seuraavassa analysoin perhelehtien kuvitusta yleisellä tasolla, sillä valokuvia ei-valkoisista löytyi aineistostani huomattavasti enemmän kuin tekstejä. Näin oli myös Senen vuonna 2017 ja Luotosen 2012 kerätyissä aineistoissa. *Meidän Perhe* -lehdessä valokuvia löytyi eniten (21 kuvaa). Seuraavaksi nousi *Vauva*-lehti (19 kuvaa) ja vähiten kuvia löytyi *Kaks Plus* -verkkomediasta (14). *Meidän Perhe* -lehdestä löytyi kaksi kansikuvaa seitsemän kuukauden aikana, *Vauva*-lehdestä ei yhtään. Mutta kuten jo aiemmin mainitsin, kansikuvat eivät ole erillisenä kategoriana mukana analyysissäni.

Kuvat ovat kokonaisuudessaan naisten- ja perhelehtigenreen tyypillisiä eli positiivisia: kasvoilta kuvastuu ilo ja ei-valkoiset on kuvattu useimmiten perheenjäsentensä kanssa suomalaisessa ympäristössä tai omassa kodissaan. Kuvat ovat usein myös toiminnallisia ja huokuvat yhteenkuuluvuutta.

Kuvat eivät korosta erilaisuutta tai tuota toiseutta, toisin kuin esimerkiksi Senen (2019, 60) muutamia vuosia aiemmin kerättyssä aineistossa. Ei-valkoiset henkilöt esitetään pääosin osana arkista perhearkea, osana suomalaista yhteiskuntaa. Tällainen tulos oli tosin myös Luotosen vuonna 2012 keräämässä aineistossa, vaikka itse lehtiteksteissä toiseutta vahvasti tuotettiinkin (emt. 2014, 97).

Meidän Perhe- ja Vauva-lehdissä esiintyy useita ei-valkoisia lapsimalleja tuotteita esittelevissä ja arvioivissa jutuissa. Myös kuvituskuvista löytyy muutamia ruskeita henkilöitä, joiden kategorisointi oli hankalaa. Laskin heidät kuitenkin mukaan aineistoon. Kaks Plus -median kuvituskuviissa esiintyy sekä ei-valkoisia miehiä, naisia että lapsia aivan tavallisten lapsiperheteemoja käsittelevien juttujen yhteydessä.

Haaviston ja Kivikiurun mukaan (2009, 90) suomalaisissa lehdissä ja televisiossa onkin pyritty jo 2000-luvulla lähtien esittämään Suomea monikulttuurisena maana erityisesti kuvituksissa, jotka eivät suoraan kerro maahanmuutosta tai monikulttuurisuudesta. Media rakentaa mielellään visuaalisesti monikulttuurista Suomea (emt. 92). Jos mediassa esitetään kuva esimerkiksi koulusta tai päiväkodista, kuuluu asiaan, että mukana on myös ei-valkoisia lapsia.

Tämä näkyi myös omassa aineistossani siinä, että kuvituskuviissa ei-valkoisia esiintyi huomattavasti enemmän kuin lehtijuttujen päähenkilöinä tai haastateltavina. Sekä Meidän Perhe -lehdestä että Kaks Plus -verkkomediasta kerrottiin kuitenkin, että mediat haluavat tuoda esiin moninaisuutta niin haastateltavissa kuin kuvavalinnoissa. Vaikka kuvia oli lehtitekstejä huomattavasti enemmän, oli niitä kaiken kaikkiaan vielä vähän suhteessa valkoisten visuaalisiin representaatioihin.

Haaviston ja Kivikiurun mukaan (2009, 94) Suomessa ei-valkoisuuden representoimista ei pohdita yhtä suunnitelmallisesti kuin esimerkiksi Ruotsissa. Pyrkimyksenä on, että maahanmuuttajataustaisia tai ei-valkoisia ihmisiä esiintyy suhteessa yhtä paljon mediassa, kuin heitä on väestössä. Jos otetaan esimerkiksi uutiskuva on lähiöstä, pyritään kuvituksessa esittämään suhteessa yhtä paljon maahanmuuttajia, kuin heitä kyseisellä alueella elää.

7. Pohdinta

Oman aineistoni valossa näyttäisi siltä, että jonkinlainen diskurssin muutos on tapahtunut, ainakin perhelehdissä. Sukujuurien aukiselittäminen ei omassa aineistossani noussut kovin tärkeäksi. Ainoastaan kahdessa jutussa yhteensä viidestätoista, etniset juuret mainittiin. Ei-valkoiset esitellään omassa aineistossani enimmäkseen osana suomalaista yhteiskuntaa, mutta kaiken kaikkiaan heidän representaatioita on edelleen hyvin vähän suhteessa valkoisten representaatioihin.

Toki oma aineistoni on sen verran pieni, ettei aiheesta voi kovin kattavia yleistyksiä tehdä. Lisäksi perhelehdissä on ylipäätään naistenlehtiä enemmän juttuja, joissa keskitytään johonkin lapsiperheitä koskevaan aiheeseen tai vinkkiin, jolloin lehdissä on kenties vähemmän puhtaasti henkilöjuttuja. Tällöin on luonnollista, ettei henkilöitä taustoiteta kovin syvällisesti, sillä jutuissa keskitytään aivan muuhun kuten imetykseen, allergioihin tai vauvaperheiden uneen. Myöskään esimerkiksi Luotosen aineistossa (2014, 95) maahanmuuttajien tai ei-valkoisten toiseutta ei korostettu, eikä etnisiä taustoja avattu niin kutsutuissa ”elämää ohjaavissa” jutuissa, joissa käsiteltiin esimerkiksi rahan käyttöön tai terveyteen liittyviä ongelmia. Kaiken kaikkiaan Luotosen aineistosta (vuodelta 2012) löytyi kuitenkin enemmän juttuja, joissa sukujuuria oli avattu. Sukujuurien vähäisempi avaaminen omassa aineistossani saattaa johtua myös siitä, että ei-valkoisia esiintyy ylipäätään vähemmän pitkien henkilöjuttujen päähenkilöinä.

Silti on mielestäni aiemman tutkimuksen valossa kiinnostavaa, että etnisiä juuria taustoitettiin ja avattiin hyvin vähän. Senen mukaan (2014, 71) aikakauslehtien artikkelit, jotka eivät ota kantaa haastateltavien henkilöiden etnisyyteen normalisoivat ei-valkoisuutta lukijoiden silmissä. Samalla tällainen toimituksellinen valinta on tietynlainen yhteiskunnallinen kannanotto.

HS Meidän Perhe -lehden tuottaja Heidi Moisio kommentoikin, että lehden agendalla on ollut lisätä erilaisten perheiden näkyvyyttä alleviivaamatta heidän erilaisuuttaan. ”Erilaisilla perheillä” hän siis tarkoitti maahanmuuttajia ja ei-valkoisia, mutta myös muita vähemmistöjä.

Senen mukaan (2019, 68) toimittajien ei tulisi kuitenkaan pyrkiä siihen, että etnisyyden mainitseminen tai sukujuurien aukiselittäminen olisi jotenkin tabua tai automaattisesti epäinklusiivista. Kuten jo Sparraaja -jutun analyysissä pohdinkin, tarinallisille juttutyypeille ja henkilöjutuille on ominaista avata haastateltavien historiaa yksityiskohtaisesti.

Onkin olennaisempaa pohtia jokaisen haastateltavan ja jutun kohdalla, onko etnisen taustan ruutominen tai esiintuominen olennainen asia jutun teeman kannalta. Sparraajan tarinassa valintaa voidaan kenties perustella. Tarinan päähenkilö on luultavasti myös itse halunnut tuoda esille juuriaan, joista on ylpeä, ja joita hän haluaa välittää jälkipolville.

Aihetta olisi ehdottomasti kiinnostavaa tutkia laajemmin, kattaen isomman aineiston pidemmältä aikaväliltä. Toinen mielenkiintoinen lisätutkimusaihe olisi tarkastella aihetta myös sukupuolen kautta, sillä melko iso osa ei-valkoisista haastateltavista oli miehiä.

Lähteet

Berger, Peter & Luckmann, Thomas 1994. Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen: tiedonsosiologinen tutkielma

Dyer, Richard 1997. White. Roudledge.

Fassin, Didier 2011. Racialization: How To Do Races With Bodies. Teoksessa Mascia-Lees, F. 2011. A companion to the anthropology of the body and embodiment. Malden, MA: Wiley-Blackwell.

Haavisto, Camilla 2011. Conditionally one of "us" : a study of print media, minorities and positioning practices, University of Helsinki, Swedish School of Social Science, Research Institute.

Haavisto, Camilla & Kivikuru, Ullamaija 2009. Sulkevat sanat, avoimet kuvat. Teoksessa Keskinen, Suvi; Rastas, Anna & Tuori, Salla (toim.) En ole rasisti, mutta... Maahanmuutosta, monikulttuurisuudesta ja kritiikistä. Tampere: Vastapaino, 87–96.

Hall, Stuart 1999. Identiteetti. Tampere: Vastapaino.

Horsti, Karina 2005. Vierauden rajat. Monikulttuurisuus ja turvapaikanhakijat journalismissa. Tampereen yliopistopaino.

Hubara Koko, 2017. Ruskeat tytöt. Helsinki: Like Kustannus Oy.

Kansallinen Mediatutkimus, KMT 2019.

Kemiläinen, Aira. 1993. Suomalaiset, outo Pohjolan kansa: rotuteoriat ja kansallinen identiteetti. Helsinki: SHS.

Luotonen Maija, 2014. Maahanmuuttajien toiseus suomalaisissa naistenlehdissä. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi Annan, Eevan ja Me Naisten vuosikerroista 2012. Tampereen yliopisto.

Miles, Robert 1994. Rasismi. Tampere: Vastapaino.

Pietikäinen, Sari 2000. Discourses of Differentiation. Ethnic Representations in Newspaper Texts. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Rastas Anna, 2005: Rasismi: oppeja, asenteita, toimintaa ja seurauksia. Teoksessa Huttunen, Löytty, Rastas Suomalainen vieraskirja: kuinka käsitellä monikulttuurisuutta. Tampere: Vastapaino

Seikkula Minna, 2020: Different antiracisms: Critical race and whiteness studies perspectives on activist and NGO discussions in Finland. Helsingin yliopisto.

Sene Sylvia, 2019: Ei-valkoisten ihmisten representaatiot suomalaisissa naistenlehdissä syksyllä 2017. Helsingin yliopisto.

Seppänen, Janne 2005: Visuaalinen kulttuuri. Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle. Tampere: Vastapaino.

Seppänen, Janne & Väliaverronen, Esa 2013: Mediatyhteiskunta. Tampere: Vastapaino.

Tuomi, Jouni & Sarajarvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tilastokeskus, 2022. Ulkomaalaistaustaiset:

<https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulkomaalaistaustaiset.html>

Väliaverronen, Esa 1999. Mediatekstistä tulkintaan. Teoksessa Kantola, A., Moring, I. & Väliaverronen, E. (toim.) Media-analyysi. Tekstistä tulkintaan. s. 19–23. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Liitteet

Liite 1. Meidän Perhe – ja Vauva-lehden aineistot:

Lehtijutut Meidän Perhe -lehdestä

1. Meidän Perhe 3/2020: Hassu ja sen isi
2. Meidän Perhe 3/2020 Lentoäiti
3. Meidän Perhe 7/2020 Sparraaja
4. Meidän Perhe 5/2020 Mitä kuuluu Javid?
5. Meidän Perhe 8/2020 Ei jännitä yhtään

Lehtijutut Vauva-lehdestä

1. Vauva 3/2020: Yhteinen jännitys
2. Vauva 3/2020: Maryam Razavi saa esikoisensa
3. Vauva 6-7/2020: Ei vain äidin juttu
4. Vauva 8/2020 Arman Alizaidille neljäs lapsi
5. Vauva 9/2020 Chrissylle ja Johnille kolmas

Liite 2. Otteita Meidän Perhe- ja Vauva -lehtiaineistojen kuvista

Ylhäällä: Sparraaja 7/2020 Meidän Perhe, alhaalla Lentoäiti 3/2020 Meidän Perhe

Ylhäällä: Hassu ja sen isi 3/2020 Meidän Perhe

Alhaalla: Ei pelkästään äidin juttu 6-7/2020 Vauva

Liite 3. Kaks Plus -verkkomedian aineisto

Verkkotutut:

1. Ihon puhdistus ja hoito, kun imetys kuluttaa: Nämä 5 kauneusneuvoa Maryam Razavi sai ammattimeikkaajalta vauva-arkeen
<https://kaksplus.fi/lifestyle/hyva-olo/ihon-puhdistus-ja-hoito-kun-imetys-kuluttaa-nama-5-kauneusneuvoa-maryam-razavi-sai-ammattimeikkaajalta-vauva-arkeen/>
2. Gigi Hadidin ja Zayn Malikin tyttövauva syntyi – ”Rakkaus, jota tunnen tätä pientä ihmistä kohtaan, menee yli ymmärrykseni”
<https://kaksplus.fi/vauva/gigi-hadidin-ja-zayn-malikin-tyttovauva-syntyi-rakkaus-jota-tunnen-tata-pienta-ihmista-kohtaan-menee-yli-ymmarrykseni/>
3. Isälle baby shower! Näyttelijä Ernest Lawsonin ystävät yllättivät iloisesti
<https://kaksplus.fi/perhe/vanhemmuus/isalle-baby-shower-nayttelija-ernest-lawsonin-ystavat-yllattivat-iloisesti/>
4. ”Hän on vihdoon täällä” – Näyttelijä Ernest Lawsonin toinen lapsi on syntynyt
<https://kaksplus.fi/perhe/han-on-vihdoin-taalla-nayttelija-ernest-lawsonin-toinen-lapsi-on-syntynyt/>
5. Arman Alizad sai juuri tyttövauvan mahtavissa Game of Thrones -merkeissä – ”Tämä näyttäisi sittenkin olevan ihmislapsi”
<https://kaksplus.fi/raskaus/arman-alizad-sai-juuri-tyttovauvan-mahtavissa-game-of-thrones-merkeissa-tama-nayttaisi-sittenkin-olevan-ihmislapsi/>

Kuvituskuvat:

1. Kritisoidaanko prinsessaleikkejä aivan turhaan? Vahvistavat monia taitoja, sanoo tutkija
<https://kaksplus.fi/perhe/vanhemmuus/kritisoidaanko-prinsessaleikkejä-aivan-turhaanvahvistavat-monia-taitoja-sanoo-tutkija/>
2. Sadat naiset kapinoivat synnytyssairaaloiden koronatoimia vastaan – Tays: Tiukka puoliso-kielto laajenemassa koko maahan
<https://kaksplus.fi/raskaus/synnytys/husin-tukihenkilokielto-sai-sadat-naiset-kapinoimaan/>

3. Baby shower -lahja: Näitä äiti arvostaa ihan oikeasti
<https://kaksplus.fi/raskaus/baby-shower-tarjoilut-7-hauskaa-tasmavinkkia-nain-huomioit-odottajan-ruokasuositukset/>
4. Raskauden päihdepolitiikka: Suomen ilmapiirissä yksi lasi on järkytys, mutta narkomaaniäitejä ei pakkohoideta
<https://kaksplus.fi/raskaus/raskauden-paihdepolitiikka-suomen-ilmapiirissa-yksi-lasi-on-jar-kytys-mutta-narkomaaniaiteja-ei-pakkohoideta/>
5. En ole kuullut edes isäni nimeä – Ira Vihreälehto tietää, miten hänet voi löytää
<https://kaksplus.fi/perhe/en-ole-kuullut-edes-isani-nimea-ira-vihrealehto-tietaa-miten-hanet-voi-loytaa/>
6. 1-vuotias on maailmanvalloittaja, jolla on loputon usko kykyihinsä – lapsi on samalla itsenäinen ja tarvitsee sinua
<https://kaksplus.fi/taapero/kehitys/1-vuotias-on-maailmanvalloittaja-jolla-on-loputon-usko-kykyihinsa-lapsi-on-samalla-itsenainen-ja-tarvitsee-sinua/>